

Soedan briefing Plan International, rondetafelgesprek Tweede Kamer 9 december 2025

De oorlog in Soedan is een oorlog tegen vrouwen en meisjes. Dat was het al vanaf het allereerste begin in april 2023. In haar eerste rapport (september 2024) repte de onafhankelijke Fact Finding Missie (FFM) van grootschalig en wijdverbreid seksueel- en gender-gerelateerd geweld (SGBV)¹. Op basis van haar bevindingen concludeerde de onderzoeksmissie dat, ofschoon er ook gevallen van SGBV worden toegeschreven aan de SAF, de grootschalige verkrachtingen en andere vormen van seksueel geweld voornamelijk door de RSF en de met haar verbonden milities zijn gepleegd en neerkomen op schendingen van het internationaal humanitair recht.

Bij haar recente werkbezoek in oktober aan de regio's Kassala en Gedaref, waar veel ontheemde Soedanezen worden opgevangen door gastgemeenschappen, sprak Plan International directeur Garance Reus-Deelder met een vrouw van 45 jaar die voor de ogen van haar kinderen was verkracht. "Door vier jongens", zei de vrouw, "het hadden mijn zoons kunnen zijn".

Na de inname van de stad El Fasher in Noord Darfur door strijders van de RSF in het weekend van 25 en 26 oktober na 540 dagen van belegering is de humanitaire situatie nog verder verslechterd. Hongersnood is vastgesteld en meldingen van seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes vormen een terugkerend en systematisch patroon; seksueel geweld in Soedan is allesbehalve incidenteel. Meisjes en vrouwen die zijn aangevallen beschrijven het zelf als een middel om gemeenschappen van binnenuit kapot te maken. Sommige meisjes die SGBV overleefden waren amper oud genoeg om te praten². Meisjes worden ontvoerd, gevangengehouden en misbruikt. De wereld kijkt toe en ziet een oorlogsstrategie bedoeld om mensen te terroriseren, te vernederen en uit te wissen.

Protectie

Waar de internationale gemeenschap faalt om vrouwen en meisjes in Soedan te beschermen, schiet ook de bescherming van kinderen *in het algemeen* ernstig tekort. Het jaarverslag van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties over kinderen en gewapende conflicten meldt een ongekende omvang van ernstige schendingen tegen kinderen in Soedan. Er zijn duizenden gevallen vastgesteld, waaronder de rekrutering en inzet van kinderen door gewapende groeperingen, het doden en verminken van kinderen, seksueel geweld, aanvallen op scholen en ziekenhuizen, ontvoeringen van kinderen en het ontzeggen van humanitaire hulp³. In een briefing schatte VN-hulpcoördinator Tom Fletcher dat 1 op de 5 mensen die in El Fasher zijn gedood kind was⁴.

Gastgemeenschappen en lokalisatie

Het geweld en de ontheemding beperken zich niet tot Darfur. Ook in de Kordofans is het geweld geëscaleerd,

¹ [A_HRC_57_23_AdvanceUneditedVersion.docx](#)

² [Sudan: Children as young as one raped during conflict, UNICEF warns | UN News](#)

³ [Office of the Special Representative of the Secretary General for Children and Armed Conflict, Annual Report of the Secretary-General on Children and Armed Conflict](#)

⁴ [Tom Fletcher \(OCHA\) on the humanitarian situation in Sudan – Press Conference | UN Audiovisual Library](#)

waardoor burgers gedwongen zijn te vluchten naar andere staten waaronder White Nile, Khartoum en Kassala. De overgrote meerderheid van de 9,6 miljoen ontheemden⁵ wordt opgevangen door gastgemeenschappen in eigen land, wier grote weerbaarheid en gastvrijheid danig op de proef worden gesteld. De druk op infrastructuur, scholen en middelen van bestaan is enorm en vraagt naast acute hulp ook om oplossingen en flexibele financiering voor de middellange- en lange termijn.

De rol van lokale hulpverleners, gemeenschapsinitiatieven zoals de bekende Emergency Response Rooms en zogeheten 'mutual aid groups' hierbij is cruciaal, veelal op moeilijk bereikbare locaties. Werken met deze actoren is bij uitstek het voorbeeld van 'lokalisatie' en staande praktijk bij de *Dutch Relief Alliance*, die hulp verleent in onder meer Darfur, South Kordofan, White Nile en Gedaref.

Ook voor de naar schatting 4,2 miljoen Soedanese vluchtelingen in omliggende landen geldt dat zij dringend behoefte hebben aan voedsel, schoon drinkwater, onderdak, basisgezondheidszorg, onderwijs in opvangkampen en bescherming voor kinderen en meisjes. Vanwege al het bovenstaande:

-Verlangt Soedan een duurzaam staakt-het-vuren

De schier eindeloze reeks mensenrechtenschendingen, waaronder SGBV, de ontheemding en vlucht van ruim 13 miljoen Soedanezen, de 13 miljoen kinderen die al jaren niet naar school kunnen en hongersnood, zijn allemaal gevolgen van het gewapend conflict. De externe militaire en politieke steun aan de strijdende partijen vormt de brandstof daarvoor. Die steun moet stoppen en om dat te bewerkstelligen is veel meer politieke daadkracht vereist;

-Moet humanitaire toegang onmiddellijk worden gegarandeerd

Hulporganisaties dient een veilige toegang te worden geboden op basis van de principes van neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid om *daadwerkelijk* zonder obstructie voedsel, water, zorg en medicijnen te kunnen leveren aan hen die dat het hardst nodig hebben;

-Dient er meer financiering te komen, conform de schaal van de humanitaire crisis

De lopende meerjarige financiering van €19 miljoen voor drie jaar aan de *Dutch Relief Alliance* en de recente extra humanitaire bijdrage van de Nederlandse regering van €10 miljoen via de VN zijn hard nodig. Tegelijkertijd blijft complementair beleid noodzakelijk om leemtes in het beleid te vullen. Op de middellange termijn dient te worden gelet op evenwicht tussen besteding via de VN en maatschappelijke organisaties;

-Dienen de rechten van vrouwen en kinderen te worden beschermd

Nederland en de EU dienen er in hun diplomatieke contacten op aan te dringen dat vrouwen en kinderen bijzondere bescherming krijgen en dat zij nooit een doelwit mogen zijn bij oorlogshandelingen. Nederland en de EU moeten garanderen dat schendingen zoals SGBV gedocumenteerd worden en misdaden niet onbestraft zullen blijven.

⁵ [UNHCR Sudan - Overview of Refugees and IDPs in Sudan Dashboard as of 30 November 2025 - Sudan | ReliefWeb](#)